

Mesinike nõustamise ja mesindusalase alg- ja täiendõppe praegune olukord Eestis, vajalikud arengud, sealhulgas Eesti mesindusprogrammi raames

Kokkuvõtte loengust vabariiklikul mesinduspäeval Jänedal 30.11.2008.a.

Lektor Aivo Sildnik, PR-5-1.4-7

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesinike nõustamine atesteeritud mesinduskonsulentide poolt sai Eestis alguse juba 1997. aastal, mil esimesed konsulendid end atesteerisid. Atesteerimise sõel oli tihe ja esmakordselt atesteeris end kuus mesindusspetsialisti. Atesteeritud konsulent sai õiguse nõustada 5 aasta vältel kõiki mesinikke vabariigi ulatuses. Mesinik pidi olema registreeritud FIE-na või omama siis põllumajandusettevõtet. Esimesel atestatsiooniperioodil oli vähemalt pooltel mesinduskonsulentidel piisavalt tööd, sest riigipoolne abi nõustatavale oli tuntav. Mesinike hulgas kasutas nõustamisteenust nii väike- kui ka suurtootjast mesinik. Tegemist oli ajaga, mil uuendusest Eesti mesinduses olid paratamatud. EML oli jõudsalt liikmeid kogunud ja teadvustus vajadus uue tehnoloogia rakendamiseks, mis tagaks tootlikuma mesindustegevuse.

Eelneval perioodil külastasid Eestit mitmed mesindusspetsialistid Taanist ja Soomest, kes Eesti mastaabis uudsema mesindustehnoloogia osas loenguid pidasid. Teoreetiline alus oli loodud, kuid juurutamine võttis aega ja selleks olid konsulentide teadmised ja oskused hädavajalikud. Mitmed konsulendid olid eelnevalt töötanud mitu mesindushooaega nii Taanis kui Soomes. Selle atestatsiooni perioodi vältel tehtud mahuka töö tulemusena sai suurema sõnaõiguse korpustaruga mesindamine, mis viis mesinduse uuele tasemele. Seda võiks lugeda eelmise kümnendi suurimaks läbimurdeks. Samas mesinikud tundsid, et nad on osa põllumajandustootjatest, andes neile suuremat kindlustunnet edaspidisteks investeeringuteks.

Grupinõustamise vormis korraldati samal perioodil rohkesti mesinduüritusi kogu vabariigi ulatuses. Majanduslikult oli väikemesinikul suhteliselt raske jõuda mesinduüritustele suurematesse linnadesse. Üritused korraldati eelkõige mesinikele sobivates maakohtades, mistõttu ka paljud väikemesinikud osalesid suure huviga. Praktiliselt ei olnud maakonda, kus sel ajaperioodil mesinduskoolitus oleks puudunud.

Teisel atestatsiooniperioodil atesteeris end kokku 6 konsulenti. Konsulentide tööpõld oli suhteliselt kitsas, sest suur töö sai tehtud eelneval perioodil. Samuti olid paljud mesinikud-kliendid oma valiku juba teinud. Samas vähenes riigipoolne toetus, mistõttu ainult mesindust tõsiselt planeerinud mesinikud vajasid täiendavat nõustamist.

Kolmandal atestatsiooniperioodil on atesteeritud mesinduskonsulente ainult kaks (Aimar Lauge Saaremaalt ja Aivo Sildnik Lääne-Virumaalt). See näitab tegelikku olukorda, et vabariigi ulatuses oleks tööd piisavalt ainult kahele-kolmele mesinduskonsulendile. Tarve konsulendile on olemas, kuid konsulendi pädevusele on esitatud suuremad nõudmised. Klient ei suuda maksta ainult ühekülgse nõustamise osas, vaid eelistatud on laiemalt ja sügavamalt eriala tundvad asjatundjad. Suuremat huvi on tuntud eelkõige finantsprobleemide lahendamiseks, seda ka toetuste taotlemise eesmärgil.

Kindlasti aitab konsulenti loenguline tegevus, mis võimaldab konsulendile laiemat ülevaadet mesinduslikust olukorrast kogu vabariigi ulatuses. Seega omaks konsulent piisavalt informatsiooni tegelikust mesindusolukorrast vabariigis. Mis annaks talle piisavalt tähtsa seisundi olukorra adekvaatsel hindamisel. Siinkohal oleks hea meenutada, et Lätis on neli palgalist mesinduskonsulenti, kes kordineerivad mesindustegevust, eriti mesinduskoolituste

osas. Eestis palgaline mesinduskonsulent paraku puudub! Tegelikult sellist olukorda mesinduse arengu huvides heaks lugeda ei saa.

Seega saab öelda, et varasemal nõustamisperioodil olid esindatud kõik mesinike huvigrupid. Nüüdseks on mitmed mesinikud väljaarendanud mesila, mida võib vabalt võrrelda naaberriikide eesrindlike mesilatega. Näitena saab tuua konsulent Aivo Sildniku klientidest Jaanus Tulli, Kalle Vihtre, Ardi Asteni, Peep Käspre, Tiit Uheki jt mesilad. Samas on vabariigis väljaarendatud ka mesindustoodete laiaulatuslikum tootearendus, mille eesrindlikuks arendajaks on olnud perekond Valtinite pereettevõtte Artocarpus.

Laialdaselt arenenud ja suure eluõiguse on võitnud kodumaine mesindusfirma Paradiisi Mesila OÜ, mis suudab varustada mesinikke spetsiifiliste mesindustarvikute. Tegelikult on Eestis vähemalt kolm arvestatavat mesindustarvikuid realiseerivat ettevõtet, mis näitab mesinduse elujõudu.

Hetkeseisuna saab öelda, et klassikaline väiketalunike elujõud hakkab kaduma. Samas mesinike osatähtsus ei ole niivõrd vähenenud ja seega vajatakse jätkuvalt nõustamisalast teenust. See on suuresti personaalne, sest iga mesiniku puhul saab arvestada ainult talle omaseid tingimusi ja võimalusi. Eelkõige vajatakse suurema mahulist nõustamist just mesilat rajavate algajate puhul. Eelkõige peaks see olema pikajaline koostöö konsulendiga, sest me ei ole nii rikkad et poole teel kooliraha maksaksime! Mesindus on väga spetsiifiline majandustegevus, mistõttu riskitegurite rohkus võib algajale mesinikul komistuskiviks saada.

Eesti Mesinike Liit on korraldanud rohkearvulisi mesindusüritusi kogu vabariigi ulatuses viimasel 16 aastal. Mesindusprogrammi raames on aktiveerunud eelkõige esmase informatsiooni kättesaadavus just regulaarselt ilmuva MESINIK-lehe kaasabil. Kiiret infovahetust võimaldab mesinikele suunatud veebileht www.mesindus.ee, mis on aktiivset kasutamist leidnud kogemuste vahetamise kanal.

Laiemat mesindusringkonda on üllatatud mitme mesindusraamatu trükist ilmumisega. Seda nii mesinikele suunatud PRAKTILINE MESINDUS 1 osa, kui ka lihtsalt mesindusest huvitatud isikutele suunatud EESTI MEERAAMAT-uga. Vabariiklike mesinduspäevade loengutel esinevad eelkõige tippspetsialistid, mistõttu ootused sellistele massinõustamistele on kõrged. Näiteks saab tuua tänase päeva, kus maailma mesindusest annab ülevaate Apimondia president hr Asger Søgaard Jørgensen isiklikult.

Samas on EML prioriteediks, et mesindusüritustel saaksid osaleda inimesed võimalikult erinevatest maakondadest. Samuti inimesed, kes alles mõtisklevad mesilasperede soetamise ja nende eest vastutamisega.

Vajalikud arengusuunad on tõenäoliselt mesinduskoolitustes praktika osatähtsuse suurendamisel. Selles osas on mitmed aastad koolitust teostanud mesindusõpetajad Marje ja Jaak Riis. Samuti Maire Valtin Lääne-Virumaal oma mesilas. Selliste mesilate olemasolu vähemalt igas maakonnas oleks parim lahendus, mida lähitulevikus loota.